

InstanceName

§108

Dnr KS 2020-1345

Riktlinjer för distansdeltagande i kommunstyrelsen Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Sammanfattning av ärendet

Frågan om politiska möten på distans har väckts med anledning av Folkhälsomyndighetens allmänna råd om social distansering på grund av covid-19 och behovet av att samtidigt kunna säkerställa att den politiska beslutsprocessen i Norrtälje kommun kan fortgå. Kommunfullmäktige fattade den 11 maj 2020 §54 beslut om att revidera den gemensamma A-delen i nämndernas reglementen i syfte att möjliggöra distansdeltagande i kommunens nämnder. För att möjliggöra att kommunallagen samt fullmäktiges beslut kan följas har ett förslag på riktlinjer tagits fram för distansdeltagande i xx-nämnden. Avsikten med riktlinjerna är bland annat att klargöra ansvaret för ordföranden, förvaltningen, samt för de ledamöter som deltar på plats och de som deltar på distans. Bland annat ska tester av inloggningar samt ljud-och bildkvaliteten i ett videosamtal genomföras innan en ledamot kan delta på distans.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande avseende riktlinjer distansdeltagande
Riktlinjer för distansdeltagande i nämnd 200916

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Bino Drummond (M) yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med Bino Drummonds (M) yrkande och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Norrtälje kommuns författningssamling
Nämndens ledamöter och ersättare

Kommunstyrelsekontorets kansliavdelning

Handläggare: Viktor Langetz
Titel: e-arkivarie
E-post: Viktor.langetz@norrtalje.se

Till:
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Antagande av riktlinjer för distansdeltagande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar anta de föreslagna riktlinjerna för distansdeltagande enligt bilaga 1.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Frågan om politiska möten på distans har väckts med anledning av Folkhälsomyndighetens allmänna råd om social distansering på grund av covid-19 och behovet av att samtidigt kunna säkerställa att den politiska beslutsprocessen i Norrtälje kommun kan fortgå. Kommunfullmäktige fattade den 11 maj 2020 §54 beslut om att revidera den gemensamma A-delen i nämndernas reglementen i syfte att möjliggöra distansdeltagande i kommunens nämnder. För att möjliggöra att kommunallagen samt fullmäktiges beslut kan följas har ett förslag på riktlinjer tagits fram för distansdeltagande i xx-nämnden. Avsikten med riktlinjerna är bland annat att klargöra ansvaret för ordföranden, förvaltningen, samt för de ledamöter som deltar på plats och de som deltar på distans. Bland annat ska tester av inloggningar samt ljud- och bildkvaliteten i ett videosamtal genomföras innan en ledamot kan delta på distans.

Ärendet

Beskrivning

Frågan om politiska möten på distans har väckts med anledning av Folkhälsomyndighetens allmänna råd om social distansering på grund av covid-19 och behovet av att samtidigt kunna säkerställa att den politiska beslutsprocessen i Norrtälje kommun kan fortgå. Kommunfullmäktige fattade den 11 maj 2020 §54 beslut om att revidera den gemensamma A-delen i nämndernas reglementen i syfte att möjliggöra distansdeltagande. Där framkommer att de enskilda nämnderna "...får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden." För att möjliggöra att kommunallagen samt fullmäktiges beslut kan följas har ett förslag på riktlinjer för distansdeltagande i xx-nämnden tagits fram av kommunstyrelsekontoret.

Sveriges kommuner och Regioner har gjort bedömningen att det till stor del är ordföranden som har att avgöra om närvaro får ske på distans vid visst sammanträde. Avsikten med riktlinjerna är därför bland annat att klargöra ansvaret för ordföranden, men också ansvaret för förvaltningen, samt för de ledamöter som deltar på plats och de som deltar på distans.¹

Dessa punkter ska efterlevas för att distansdeltagande ska vara möjligt:

- Alla deltagare har fått inloggningsuppgifter och instruktioner till de system som ska användas.
- Deltagarna uppfyller kommunallagens krav på ljud- och bildöverföring i realtid.

¹ <https://skr.se/covid19ochdetnyacoronaviruset/fullmaktigeochnamndsammantraden.32393.html>
(hämtad 2020-05-13)

- Deltagarna har tillgång till godkänd eller av Norrtälje kommun tillhandahållen tekniska utrustningen.
- Deltagaren har haft en avstämning med nämndens sekreterare eller annan personal från förvaltningen.
- Den som ska delta på distans ska anmäla det till nämndens kansli senast tre arbetsdagar före sammanträdet.
- Deltagaren har tillgång till av kommunen tillhandahållet digitalt verktyg (t.ex. dator eller surfplatta)
- Under sammanträdet ska mikrofonerna vara avstängda innan uppropet påbörjas. Under mötet ska mikrofonerna vara avstängda för alla utom den som har ordet.
- Under sammanträdet använder samtliga det anvisade mötessystemet.
- Uppstår tekniska problem avgör ordföranden hur dessa ska hanteras.

Lagkrav

Kommunallagen (2017:725) 5 kap 16 §: "Ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans om fullmäktige har beslutat det. Deltagandet ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid fullmäktiges sammanträde."

6 kap 24 §: "Fullmäktige ska besluta i vilken utsträckning ledamöter får delta i en nämnds sammanträden på distans. Deltagande på distans ska ske på det sätt som anges i 5 kap. 16 §. En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid nämndens sammanträde."

Koppling till gällande styrdokument

A-delen i nämndernas reglemente §6 a: "Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast tre (3) dagar före sammanträdet genomföra anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden."

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Distansdeltagande kräver att det finns tekniska förutsättningar för deltagande på distans. Den tekniska utrustningen tillhandahålls av Norrtälje kommun vilket innebär en kostnad för tekniska hjälpmedel. Sammanträden med deltagande på distans kan även kräva utökade personella resurser för att sammanträden ska kunna genomföras i praktiken. Sammanträden med närvaro genom deltagande på distans kan därmed komma att innebära ökade kostnader.

Gällande övriga risker så är av högsta prioritet att nämndens sammanträden kan genomföras lagenligt. Om riktlinjerna inte antas ökar risken för tekniska problem som riskerar att förhindra mötesgenomförandet. Utan riktlinjer finns det även en risk för att sammanträden inte lever upp till lagkraven och att obehöriga tar del av sekretessbelagd information.

Förvaltningens analys och slutsatser

Ett antagande av dessa riktlinjer ökar möjligheten att genomföra nämndens sammanträden på ett sätt som följer kommunallagen. Detta genom att klargöra vilka krav som ställs på de olika parterna i processen. Bland annat ska tester av inloggningar samt ljud-och bildkvaliteten i ett videosamtal genomföras innan en ledamot kan delta på distans. Att ställa krav på den enskilde ledamoten, t.ex. på teknisk utrustning och hanteringen av denna samt att ställa krav på uppkopplingshastigheten ökar risken att inte alla politiker kan delta.

Förvaltningens förhoppning är att kunna möjliggöra distansdeltagande för så många ledamöter som möjligt, till exempel genom att vid behov genomföra utbildningstillfällen och kanske på sikt erbjuda andra kommunala lokaler åt de som inte har tillräckligt snabb uppkoppling i sina hem. Instruktioner för hur man deltar samt vem man kontaktar för mer information finns också publicerade på kommunens hemsida och utvärderingar av distansmötesprocessen sker kontinuerligt. Dessa aspekter gör att förvaltningen föreslår föreliggande riktlinjer för distansdeltagande.

Om de ärenden som ska behandlas av nämnden innefattar uppgifter som omfattas av sekretess, måste det finnas tekniska förutsättningar som garanterar att obehöriga inte får del av det som avhandlas på sammanträdet. I dagsläget saknas de tekniska förutsättningar i Norrtälje kommun.

Hanna Hellquist
Biträdande kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Mikael Forssander
kanslichef
Kommunstyrelsekontorets kansli

Bilagor

Bilaga 1 - Förslag till riktlinjer för distansdeltagande för kommunstyrelsen

Beslut skickas till

Norrtälje kommuns författningssamling
Nämndens ledamöter och ersättare.

Riktlinjer för distansdeltagande i kommunstyrelsen

Vilka är riktlinjernas grunder?

Riktlinjen ska klargöra förutsättningarna för distansdeltagande vid sammanträden. Riktlinjen avser deltagande på distans vid sammanträde med nämnderna eller utskotten. Möjligheten att delta på distans vid sammanträden är ett komplement till det fysiska mötet. Om ledamoten följer dessa riktlinjer finns möjligheten att delta på sammanträdet med samma rättigheter som de som närvarar på plats.

Vilka är utgångspunkterna för distansdeltagande i Norrtälje kommun?

Enligt kommunallagen ska distansdeltagandet ske genom ljud- och bildöverföring i realtid. Alla deltagare ska även delta på lika villkor. Alla deltagare ska kunna se och höra varandra. All information som visas i den fysiska lokalen måste även visas för de som deltar på distans.

Deltagande på distans med beslutsrätt bör ses som ett komplement till fysiskt deltagande i möten och kräver särskilda skäl. Kommunens sammanträden ska därför alltid äga rum på en fysisk plats och enskilda ledamöter kan, istället för att närvara i lokalen, begära att få delta på distans. Vad som utgör särskilda skäl avgörs av nämndens kansli. Särskilda skäl kan till exempel vara:

Tillhörande riskgrupp i samband med pandemi eller annan smittspridning

Karantän (utan egen sjukdom)

Svårighet att ta sig till sammanträdeslokalen (till exempel på grund av väderförhållanden)

Nedanstående riktlinjer avser att säkerställa att kommunallagen samt fullmäktiges beslut kan följas.

Vilka regler gäller för distansdeltagande?

Möjliggörandet av distansdeltagande i kommunens nämnder baseras på den gemensamma A-delen § 6 i nämndernas reglemente.

5 kap 16 § och 6 kap 24 § i kommunallagen (2017:725) är den lag som reglerar deltagande för fullmäktige och nämnder.

Ordföranden beslutar om deltagande på distans beviljas. Detta innefattar att ordförande tillåter distansdeltagande för sammanträdet som helhet (det vill säga huruvida det för varje enskilt sammanträde ska vara möjligt att delta på distans eller inte) och avgör om enskilda ledamöter får eller inte får närvarar på distans innan och under mötet. Ordföranden ansvarar för att genom nämndens sekreterare eller annan personal från förvaltningen informera ledamöter som anmält deltagande på distans om såväl de juridiska som de tekniska förutsättningarna för sådant deltagande.

Inga sekretessärenden eller ärenden som gäller anställning av personal får behandlas på sammanträden med distansdeltagande. Om det uppkommer ett sekretessärende under ett sammanträde så kan detta behandlas av de som finns på plats i möteslokalen om det digitala samtalet tillfälligt avslutas och det finns tillräckligt många ledamöter på plats för att nämnden, utskottet eller presidiet ska vara beslutsfört. Efter att sekretessärendet är behandlat så kan distansdeltagande återanslutas. Om en ersättare träder in som tjänstgörande i samband med att ett sekretessärende behandlas så har denne rätt att om hen önskar fortsätta tjänstgöra även om personen som denne ersatte åter kopplas till det digitala mötet. Ordföranden ska även se till att antal deltagare på distans inte har överskridit det maximalt tillåtna antalet, vilket motsvarar det antalet som skulle ha fått närvara om nämnden hade sammanträtt enbart på plats (Om mötesystemet av tekniska skäl har ett maxantal som kan närvara så avgör även ordförande vilka som ska få delta, där ledamöter och ersättare har förtur).

Övriga frågor gällande distansdeltagande som uppkommer innan och under sammanträdet avgörs ytterst av ordföranden.

Teknisk utrustning och lokal

Förvaltningen ansvarar för att lokalen där det fysiska mötet hålls möjliggör bild- och ljudöverföring enligt kommunallagens krav. Den som talar i lokalen ska höras och synas för de distansdeltagande.

Ordföranden avgör före varje sammanträde om de förutsättningar som krävs för att genomföra sammanträdet med deltagande på distans är uppfyllda, såsom att uppkopplingen är tillräcklig samt att den tekniska utrustningen uppfyller kraven på ljud- och bildkvalitet för deltagande på distans.

Ordföranden ska försäkra sig om att ledamot som deltar på distans gör det under sådana förhållanden att utomstående inte kan ta del av det som sägs och de uppgifter i övrigt som behandlas.

I syfte att förbättra ljudkvaliteten samt undvika rundgång i videosamtalet ställs kravet att distansdeltagaren har sitt system uppsatt så att ljudet som kommer från dennes digitala verktyg (till exempel surfplatta) inte kan fångas av deltagarens mikrofon (rundgång). Om deltagaren inte har tillgång till en sådan lösning, ska nämndens sekreterare kontaktas för att ordna en kostnadsfri leverans eller utlämning av den utrustning som krävs (till exempel hörlurar och headset).

Inför sammanträdet

Den ledamot som önskar delta på distans ska senast tre arbetsdagar före sammanträdet genomförande anmäla detta till nämndens kansli. Ledamoten ska ange skälen för distansdeltagande. Nämndens sekreterare kontaktar sedan nämndens ordförande som avgör om närvaro får ske på distans.

Skälet till att förhandsanmälan måste göras om en ledamot önskar delta på distans är att ordföranden måste få tid på sig att ta ställning till om närvaro på distans ska tillåtas, eller om en ersättare ska kallas in.

Inför politikerns första nämnddeltagande på distans ska ett videosamtal genomföras med nämndens sekreterare eller annan personal från förvaltningen för att säkerställa att:

POSTADRESS

Box 803, 761 28 Norrtälje
Barn- och utbildningskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norttalje.se
www.norttalje.se

1. deltagaren har fått korrekta inloggningsuppgifter till de system som används för videosamtal och för övrigt mötesdeltagande.
2. deltagaren har fått instruktioner för att korrekt använda dessa system och förstått dem.
3. deltagaren har tillräckliga förutsättningar (t.ex. uppkoppling) för att uppfylla kommunallagens krav på ljud- och bildöverföring i realtid, samt mottagande av ljud och bild i realtid, så att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.
4. deltagaren har tillgång till fullgod utrustning och avser använda denna (exempelvis hörlurar och mikrofon). Huruvida utrustningen är fullgod avgörs av nämndens sekreterare eller annan personal från förvaltningen.

Detta test ska ske senast dagen innan sammanträdet.

Vid tveksamhet vid någon av punkterna ska ordföranden informeras och får under mötets upprop avgöra om deltagande får ske för en enskild ledamot. Om det bedöms att politikern inte kan delta på det sätt som kommunallagen kräver bör medlysning på mötets videokonferens erbjudas, men detta kommer inte att räknas som full närvaro, och ledamoten har i detta fall inte beslutsrätt.

Om deltagaren vid ett senare mötestillfälle avser delta från en annan plats än vid tidigare distansdeltagande ska nämndens sekreterare kontaktas och vid osäkerhet om kvaliteten på internetuppkopplingen på den nya lokalen ska ett nytt videosamtalstest genomföras.

Under sammanträdet

Vid anslutning till mötets videokonferens ska deltagarens mikrofon vara avstängd och bara sättas igång under upprop eller när ordförande gett ordet till deltagaren. Ett gemensamt upprop ska vid mötesstart ske för alla deltagare oavsett lokal. Under mötet ansvarar förvaltningen för att följa närvaron på alla deltagare, men om en distansdeltagare behöver avvika under mötet ska nämndsekreteraren om möjligt informeras. Alla distansdeltagare använder av kommunen tillhandahållna digitala verktyg, (till exempel datorer eller surfplattor).

I syfte att uppnå kommunallagens krav på deltagande på lika villkor ska alla deltagare, även de som är på plats i möteslokalen, använda det av kommunstyrelsekontoret anvisade mötesystemet för att till exempel begära ordet. Detta ger också ordföranden en gemensam talarlista att hantera.

Om någon av de tekniska lösningarna eller systemen slutar fungera under mötet får ordförande avgöra hur detta hanteras, exempelvis genom ajournering av mötet eller genom att fortsätta mötet med de som närvarar på plats, vilket kräver att sammanträdet är beslutsfört med de som närvarar på plats. Om ljud- och bildkvaliteten försämras eller förbindelsen bryts måste sammanträdet ajourneras tills en förbindelse av sådan kvalitet har återupprättats att alla åter kan sägas delta på lika villkor. Om det ej är möjligt får ordföraren avgöra om ersättare ska kallas in enligt ersättarordningen.

Om en deltagare upplever att ljud- och bildkvaliteten på videon från möteslokalen inte uppfyller kommunallagens krav finns möjlighet att påpeka detta genom att ställa en ordningsfråga i mötesystemet. Om en distansdeltagare med beslutsrätt kopplas bort från

POSTADRESS

Box 803, 761 28 Norrtälje
Barn- och utbildningskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norttalje.se
www.norttalje.se

mötet eller om ljud- och bildkvalitén på deltagarens videosamtal under mötet inte längre bedöms motsvara kommunallagens krav ska ordförande pausa mötet och ta in en ersättare enligt nämndens ersättningsordning. Ersättaren har rätt att behålla platsen om denne önskar det även om den som tvingats avvika från mötet återkommer.

Om det under mötet framkommer att någon av deltagarnas lokaler möjliggör att obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud avgör ordförande om mötet ska pausas och en ersättare tas in.

Sammanfattningsvis måste mötesdeltagare som avser delta på distans tänka på följande punkter:

- Möteslokalen måste vara beskaffad på sådant vis att obehöriga inte kan ta del av sammanträdeshandlingarna och behandlandet av ärendet.
- Ledamoten måste göra en avstämning med nämndens sekreterare eller annan personal från förvaltningen.
- Ledamöter måste anmäla att de önskar delta på distans i förväg.
- Ledamoten måste ha tillgång till av kommunen tillhandahållet digitalt verktyg (till exempel dator eller surfplatta) samt en systemuppsättning (till exempel hörlurar och mikrofon) som förhindrar rundgång.
- Ledamoten måste se till att hen har en tillräckligt god mottagning och överföring av bild och ljud i realtid.
- Mikrofonerna ska vara avstängda innan uppropet påbörjas.
- Ledamoten måste använda anvisat mötessystem.

Om ljud- eller bildkvalitén inte lever upp till kraven så finns möjlighet att påpeka det genom att ställa en ordningsfråga

POSTADRESS

Box 803, 761 28 Norrtälje
Barn- och utbildningskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norttalje.se
www.norttalje.se